

Rode

Rode ligger midt i kommune, lige syd for Dalby stort set kun adskilt af Tryggevælde Å. Landsbyen indeholder cirka 47 husstande.

Umiddelbart vest for landsbyen ligger Vordingborgvej, som fører direkte til Dalby og Rønnede.

Byen i landskabet

Landskabet omkring Rode er præget af store marker med intensivt landbrug, samt flere mindre skove. Terrænet er let bakket og særligt læhegnene er med til at understøtte denne karakter. Der er desuden flere fritliggende gårde og enfamiliehuse, både langs de mindre veje og særligt langs Vordingborgvej.

Terrænet omkring landsbyen er ikke synderligt varieret, skønt Rode strækker sig over 1 km langs Egedevej og Vordingborgvej. På trods af den forholdsvis flade landskabskarakter og de store markflader er der ikke mange udsigter fra landsbyen. Disse bliver i horisonten afbrudt af mindre og højdedrag og læhegn.

Byens opbygning og udformning

Rode har over tid udviklet sig over tre omgange. Rode blev opbygget omkring Egedevej i form af en tæt klynge af gårde og mindre landsbyhuse, inklusiv et par gårde som dengang lå for sig selv lidt uden for landsbyen. Oprindeligt bestod Rode af tre gårde og ni landsbyhuse, som alle har ligget i den østlige del af den nuværende landsby, langs Egedevej. Med tiden er der kommet flere gårde til langs Egedevej ud mod Vordingborgvej. Over tid er denne strækning blevet udbygget yderligere, primært med mindre landsbyhuse. En del af bygningerne langs Vordingborgvej er sidenhen blevet inddraget i landsbyen, som nu strækker sig over 1,3 km.

Landsbyen består primært af enfamiliehuse opført i løbet af 1800-tallet og 1900-tallet og enkelte gamle gårde. Som følge af denne udvikling har Rode ændret sig væsentligt siden anlæggelsen af byen og siden de først tilgængelige historiske kort. Rode har undervejs indeholdt en skole, en motormølle, andelsmejeri og frysehus.

Rode blev som en af de eneste landsbyer udskiftet i både 1787 og 1805, men kun få spor fra disse udskiftninger kan anes i landskabet i dag, blandt andet i form af tre diger, som dog alle er bevoksede og derfor fremstår som almindelige læhegn.

Flere steder i byen er husene nord for Egedevej placeret ud til vejen, mens husene syd herfor er trukket tilbage og gemt bag grønne beplantninger. Rode har ikke karakter af en traditionel landsby, hvor husene ligger i enklaver langs vejen. Dette kan muligvis også hænge sammen med, at vejen gennem Rode ikke er den smalle snoede vej, som man kender fra andre landsbyer fra denne tid, og at byen strækker sig over så stor en afstand, og tilmed gennemskæres af en vej på størrelse med Vordingborgvej. Bydelen omkring Vordingborgvej hænger således ikke sammen med bydelen langs Egedevej.

Da der løbende er etableret nye boliger i Rode, over en længere årrække, fremstår boligerne meget forskellige. Den ældste del af byen ligger langs Egedevej. I denne del af byen er langt størstedelen af husene opført som bindingsværkshuse. Som man bevæger sig længere væk fra den oprindelige del af Rode landsby, bliver husene nyere og nyere. Boligerne viser tydeligt det byggeboom, som fandt sted i Rode i slutningen af 1800-tallet og starten af 1900-tallet. Det er især

langs med Vordingborgvej, at denne udbygning fandt sted, og det er også her, at byens mejeri og købmand blev etableret.

Bebyggelserne i Rode

Langs Vordingborgvej er byggeskikken præget af det traditionelle byggeri der er typisk for denne tid. Bygningerne er primært opført i røde teglsten med røde teglstenstage. Tagene er dog flere steder udskiftet med sort tag af enten eternitplader eller teglsten.

Den ældste del af Rode består primært af bindingsværkshuse i forskellige farver og med en tagbeklædning af enten stråtag, tegltag eller eternittag. Flere af bygningerne er renoveret og moderniseret og fremstår derfor ikke med samme udtryk, som da de oprindeligt blev opført.

Den øvrige del af landsbyen består af huse i varierende udformning og materialevalg lige fra 30'erhuse til parcelhuse, i varierende farve og materialevalg. Der er derfor ikke nogen konkret byggestil, som umiddelbart kendetegner landsbyen.

Funktioner og aktiviteter

Rode ligger som en afsidesliggende del af Dalby, med kun 500 m til bygrænsen. Detailhandel og service finder derfor sted i Dalby. Rode selv har på nuværende tidspunkt ingen funktioner af denne type selv. Byen har dog nogle mindre erhverv samt en større cowboy-restaurant i det gamle mejeri, og så fungerer en del af gårdene fortsat som landbrug.

Byens grønne elementer

Beplantningen i Rode varierer lidt efter hvilken del af landsbyen man befinder sig i. I den gamle del af landsbyen er beplantningen tæt med store gamle træer i haverne og langs med vejen. Da vejforløbet i Rode generelt er bredt, er effekten af denne beplantning primært, at denne afgrænses mod det åbne land og at der ikke er frit udkig ud over markerne.

I den øvrige del af Rode er beplantningen mere sporadisk opbygget, og giver derfor landsbyen en mere meget åbent karakter. Beplantningen spiller generelt ikke den store rolle i forbindelse med landsbyens karakter.

Rode har et gadekær i byens midte - vest for den gamle del af Rode. Gadekæret er lille og tilgroet og i modsætning til gadekær i de fleste andre landsbyer, så er dette ikke indhegnet. Gadekæret er fortsat en del af den gamle gadejord, men virker ikke umiddelbart som et samlingspunkt for landsbyen.

Rode indeholder adskillige store ubebyggede arealer, som alle benyttes til jordbrug. Kun et enkelt af byens store grønne arealer er ikke opdyrket. Dette område er oprindeligt udlagt som en byggegrund, hvorpå der dog aldrig er opført en bygning.

Særlige værdier og sårbarheder

Rode indeholder mange forskellige byggestile, og kan derfor rumme mange forskellige slags bygninger. Landsbyen er etableret omkring et forholdsvis stort vejnet, primært Egedevej og delvist en af Faxe Kommunes færdselsårer: Vordingborgvej. Landsbyen strækker sig over 1,3 km, og indeholder ikke en decideret landsbykerne, hvorfor det er svært at opnå en mere traditionel landsbyfornemmelse. Dette kan være en sårbarhed for landsbyen.

Anbefalinger

Rode er opbygget langs et lidt større vejsystem, og strækker sig over 1,3 km. Byen indeholder adskillige ubebyggede og åbne arealer, hvor markerne strækker sig helt ind i landsbyen. Dette sammenlagt med de sporadiske beplantninger og det brede vejforløb, og den manglende bykerne gør, at byen ikke opnår den traditionelle landsbyfornemmelse. For at skabe en mere sammenhængende landsby kunne det overvejes, at udstykke de store ubebyggede arealer i landsbyen med henblik på at etablere nye helårsbeboelser. Grundet byens opbygning, vil dette dog ikke umiddelbart være tilstrækkeligt til at skabe værdierne i en traditionel landsby, og vil derfor

ikke virke efter hensigten. Desuden vil en udvidelse af landsbyen i en sådan størrelsesorden ændre landsbyens karakter væsentligt.

Idet landsbyen ligger under 500 meter fra Dalby, som er en af Faxe Kommunes større byer, vil en udbygning af Rode i denne størrelsesorden endvidere ikke give mening i henhold til planlovens intentioner om at udstykning til nye beboelser bør ske i områder, hvor der er planlagt herfor. Fremtidige nyopførelser bør derfor henvises til Dalby, for at undgå at gøre afgrænsningen mellem by og land bliver udvasket.

Ud fra ovenstående vurderes det, at Rode ikke længere bør være en afgrænset landsby i planlægningsmæssig forstand, og det anbefales derfor, at landsbyen tages ud af de afgrænsede områder for Faxe Kommuneplan 2013.

UDKAST